

eTwinning – što kažu učenici?

Iva Naranda

II. osnovna škola Čakovec, Čakovec, Hrvatska
iva.naranda@skole.hr

Sažetak

U ovom radu opisuje se istraživanje o stavovima učenika o međunarodnim eTwinning projektima koje je provedeno u prosincu 2022. godine među učenicima šestog razreda II. osnovne škole Čakovec. U istraživanju je sudjelovalo pedeset i devet učenika. Istraživanjem se željelo saznati kakve stavove imaju učenici o eTwinningu općenito i što učenici misle o potrebi provođenja međunarodnih eTwinning projekata u osnovnoj školi. Odgovori učenika prikupili su se pomoću anonimnog online upitnika za učenike šestog razreda koji su prethodne dvije godine sudjelovali u međunarodnim eTwinning projektima. U radu se prikazuju rezultati istraživanja i zaključci. Rezultati provedenog istraživanja pokazali su pozitivan stav učenika šestog razreda prema eTwinning projektima.

Ključne riječi – eTwinning projekt; istraživanje; stavovi učenika; osnovna škola; informatika; nastava

I. UVOD

eTwinning, zajednica za škole u Europi, između ostaloga omogućuje učenicima rad na virtualnim suradničkim projektima u međunarodnom okruženju. II. osnovna škola Čakovec aktivna je članica eTwinning zajednice od 2011. godine, nagrađena je brojnim Europskim oznakama kvalitete za eTwinning projekte, a od 2018. godine nosi Oznaku eTwinning škole.

eTwinning projekti već godinama su dio nastave Informatike u II. osnovnoj školi Čakovec, a posljednjih godina provode se i u sklopu izvannastavne aktivnosti. Provedeni projekti najvećim dijelom obuhvaćali su razne teme iz područja informatike i održivog razvoja. Suradnja s školama iz drugih država imala je za cilj unaprjeđenje nastave uz provođenje novih ideja kako bi učenicima nastava bila zanimljivo i zabavno iskustvo. Svaki eTwinning projekt uključivao je ex-post evaluaciju, u najvećem dijelu projekata provedenu putem online upitnika.

Odgojno-obrazovni djelatnici su na raznim edukacijama često pozivani na uključivanje u eTwinning zajednicu [1] i provođenje eTwinning projekata sa svojim učenicima. Sudjelovanje u eTwinning zajednici doprinosi razvoju škole i unaprjeđenju nastave zahvaljujući suradnji i razmjeni iskustva i primjera dobre prakse s školama iz drugih država. U sklopu diseminacijskih aktivnosti prikazuju se i dijele iskustva u provođenju eTwinning projekata, predstavljaju se rezultati evaluacija pojedinih eTwinning projekata i dijele primjeri dobre prakse.

Gledano s pozicije učitelja može se reći da eTwinning učenicima pruža izvrsne mogućnosti. Kako bi se dobio uvid u to kako eTwinning projekte doživljavaju učenici, upravo oni zbog kojih se ovakvi projekti pripremaju i provode, pojavila se ideja o istraživanju stavova učenika o eTwinning projektima.

Budući da se eTwinning projekti mogu provoditi u različitim predmetima i kontekstima učenja i poučavanja, ovo istraživanje, iako temeljeno na eTwinning projektima provedenima u sklopu nastave Informatike, relevantno je i primjenjivo u odgojno-obrazovnim ustanovama, ponajprije osnovnim školama i može biti korisno svim učiteljima, stručnim suradnicima i ravnateljima.

Sadašnji učenici šestog razreda svoj su prvi susret s međunarodnim eTwinning projektima imali školske godine 2020./2021. na izbornoj nastavi Informatike, kada su bili četvrti razred. Tada su sudjelovali u eTwinning projektu Teachers4Europe: Democratic Values in the Era of Artificial Intelligence [2]. Iduće školske godine kao učenici petog razreda sudjelovali su u svojem drugom eTwinning projektu pod nazivom Let's Explore the World of Technology [3]. Oba projekta obuhvaćala su više suradničkih aktivnosti koje su stavljale učenike u središte nastavnog procesa, a kroz inovativne metode učenja i poučavanja omogućavale aktivno učenje radom na konkretnim problemima iz svakodnevnog života. Evaluacije oba projekta pokazale su pozitivne rezultate koji su objavljeni na Twinspaceima projekata. eTwinning projekt Teachers4Europe: Democratic Values in the Era of Artificial Intelligence opisan je u Newsletteru 11 eTwinning grupe „Visibility of eTwinning Projects“ kao primjer dobre prakse [4].

Nakon određenog vremenskog odmaka željelo se dobiti povratnu informaciju od učenika koji već imaju iskustvo u eTwinning projektima, saznati kakve stavove imaju učenici o eTwinningu općenito i što uopće misle o potrebi provođenja ovakvih projekata u osnovnoj školi, a sve s ciljem planiranja i provedbe eventualnih budućih eTwinning projekata. Kako bi se došlo do odgovora, osmišljeno je i provedeno online istraživanje na razini škole koje je opisano u nastavku.

II. PROVEDENO ISTRAŽIVANJE I REZULTATI

A. Opis istraživanja

Izbor teme istraživanja potekao je iz potreba prakse i osobnih afiniteta istraživača, s ciljem utvrđivanja stavova i želja učenika u pogledu budućih eTwinning projekata.

Metodologija istraživanja odabrana je s obzirom na mogućnosti provođenja bez materijalnih troškova i omogućavanja anonimnosti učenicima kako bi se dobili iskreni odgovori. Svrha ovog istraživanja bila je postizanje novih spoznaja koje služe planiranju i ostvarivanju budućih eTwinning projekata. Za ovo empirijsko istraživanje podaci su prikupljeni iz neposrednog odgojno-obrazovnog rada u osnovnoj školi. S obzirom na vremensku odrednicu, ovo istraživanje predstavlja istraživanje sadašnjosti odgoja i obrazovanja, a s obzirom na trajanje istraživanja predstavlja transverzalno istraživanje jer istražuje presjek pojave u određenom trenutku, prosinac 2022. godine. Za istraživanje su odabrani učenici šestog razreda iz dva razloga. Prvi razlog je taj što su učenici šestog razreda već sudjelovali u dva eTwinning projekta, a drugi razlog je što se, ovisno o rezultatima istraživanja, za ovu generaciju učenika može pripremiti i provesti još neki eTwinning projekt u idućoj školskoj godini. Uzorak predstavljaju učenici šestog razreda koji su se odazvali pozivu na ispunjavanje online upitnika. Za prikupljanje podataka odabran je anketni upitnik kreiran kao Google obrazac.

B. Rezultati istraživanja

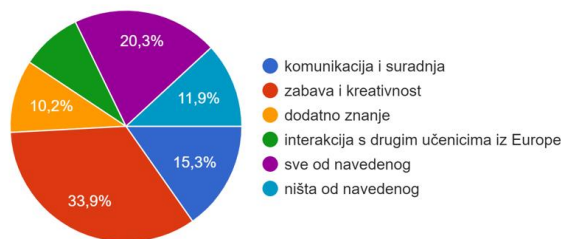
Rezultati istraživanja prikazani su zbirno. Od ukupno 63 učenika šestog razreda II. osnovne škole Čakovec, upitnik je ispunilo njih 59. Uzevši u obzir da nekoliko učenika u prethodne dvije godine nije sudjelovalo u navedenim eTwinning projektima jer u četvrtom razredu nisu bili upisani na izbornu nastavu informatike ili su tek od ove školske godine učenici naše škole, odaziv je potpun.

Na kraju upitnika učenici su imali mogućnost napisati vlastiti komentar što je iskoristilo 19 učenika. Od dobivenih komentara njih 18 bilo je izuzetno pozitivno usmjereno, dok je samo jedan učenik napisao da mu eTwinning projekti nisu bili zanimljivi. Mnogi komentari učenika vrlo su slični, a ovdje se navode neki: „Sve je bilo primjerene težine, sve je bilo zanimljivo. Veselim se novom eTwinning projektu jer ću ponovno nešto naučiti.“, „Meni je ovo iskustvo bilo jako zanimljivo i htjela bih i dalje sudjelovati u eTwinning projektu.“, „eTwinning projekt mi je zanimljiv jer često naučim nove stvari, uglavnom mi je uvijek zabavno.“, „eTwinning projekti su me inspirirali u kreativnosti i bili su jako zanimljivi.“, „Vrlo rado bih htjela sudjelovati u još puno eTwinning projekata, zato što su vrlo zanimljivi, poučni, kreativni i jako je zanimljivo što zapravo sudjelujemo sa drugim učenicima iz Europe.“, „Htio bih da ima više micro:bit-a. Najviše su mi se sviđali micro:bit-ovi i Scratch.“, „Volim i želim sudjelovati u slijedećim eTwinning projektima!“.

eTwinning projekti povezuju se s komunikacijom i suradnjom, zabavom i kreativnošću, stjecanjem dodatnog znanja i interakcijom s učenicima iz drugih država te se ovim istraživanjem željelo dobiti i uvid u to što za učenike znači eTwinning projekt vezano za navedene aspekte. 12 učenika (20,3%) odgovorilo je da za njih eTwinning znači sve od navedenog, a 20 (33,9%) učenika odgovorilo je da za njih eTwinning projekt znači zabavu i kreativnost. (Slika 1)

Što za tebe znači eTwinning projekt?

59 odgovora

Slika 1. Prikaz odgovora učenika šestog razreda II. OŠ Čakovec

C. Analiza rezultata

Iako su zabava i kreativnost važne komponente eTwinning projekata, trebalo bi poraditi na tome da učenici u većoj mjeri prepoznaju i druge dobre strane sudjelovanja u eTwinning projektima, kao što su komunikacija i suradnja s vršnjacima iz drugih država te stjecanje dodatnih znanja koja im omogućuje upravo rad u sigurnom međunarodnom okruženju.

Prema odgovorima dobivenim na pitanje oblikovano kao linearno mjerilo na kojem su učenici mogli ocijeniti zanimljivost eTwinning projekata na ljestvici od 1 do 10 na kojoj odgovor 1 znači „nimalo zanimljivi“, a odgovor 10 „izuzetno zanimljivi“, vidi se da je 46 učenika (78%) odabralo gornji dio ljestvice, ocjenu od 6 do 10. Budući da su provedeni eTwinning projekti značajnom broju učenika bili zanimljivi, planiranje budućih eTwinning projekata može se smatrati dobrom i opravdanom odlukom. (Slika 2)

38 učenika (65%) složilo se s tvrdnjom da eTwinning projekti omogućuju proširivanje znanja iz više područja. Ovaj odgovor upućuje na to da je značajan broj učenika u eTwinning projektima prepoznao mogućnost stjecanja novih znanja iz više područja, a ne isključivo zabavu ili komunikaciju s vršnjacima iz drugih država.

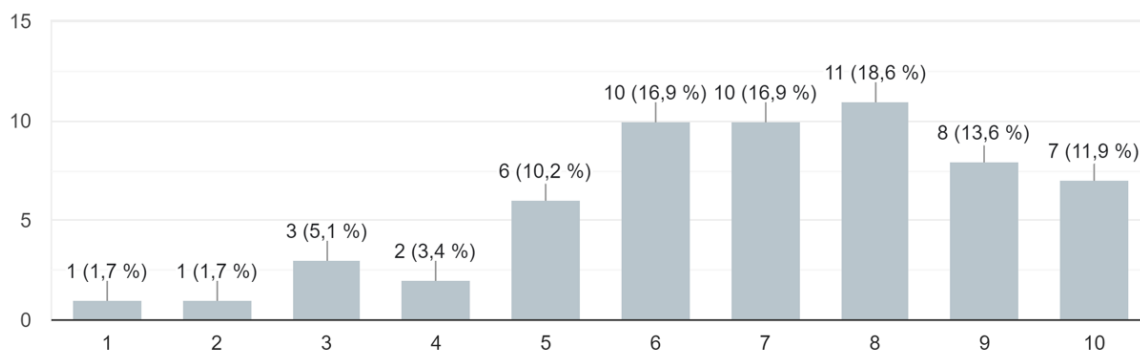
Samo šest učenika (10%) odgovorilo je da se ne slaže s tvrdnjom da su eTwinning projekti pomogli u stjecanju znanja i razvijanju navika primjerenog, odgovornog, sigurnog i svrhovitog korištenja interneta i digitalnih tehnologija.

Prema odgovorima dobivenima na pitanje jesu li digitalni alati koje su upoznali radeći na eTwinning projektima omogućili istraživanje i izražavanje kreativnosti, vidi se da je 31 učenik (52,6%) odabrao ocjenu 4 ili 5. Pitanje je oblikovano kao linearno mjerilo na kojem su učenici mogli odgovoriti na ljestvici od 1 do 5 na kojoj odgovor 1 znači „ne, nimalo“, a odgovor 5 „da, uvelike“. (Slika 3)

Deset učenika (17%) smatra da eTwinning projekti nisu obogatili nastavu informatike. Samo pet učenika (8,5%) odgovorilo je da ne bi rado sudjelovalo u novim eTwinning projektima. (Slika 4)

Koliko su ti bili zanimljivi eTwinning projekti?

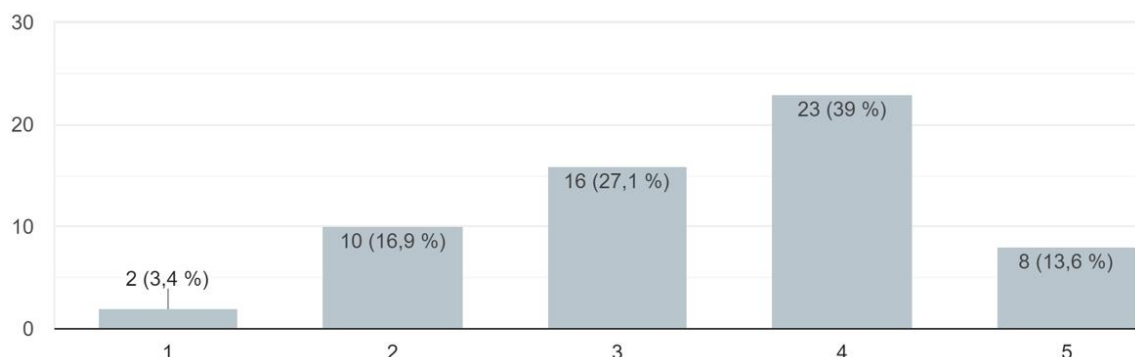
59 odgovora

Slika 2. Prikaz odgovora učenika šestog razreda II. OŠ Čakovec (1 = nimalo zanimljivi, 10 = izuzetno zanimljivi)

Digitalni alati koje si upoznao radeći na eTwinning projektima omogućili su ti istraživanje i izražavanje kreativnosti.

59 odgovora

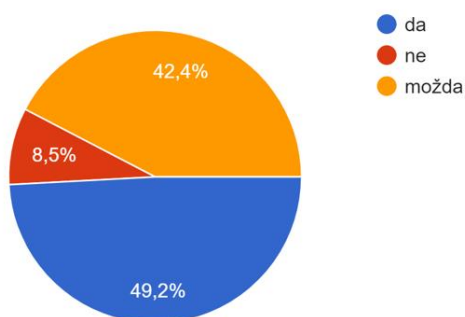
Slika 3. Prikaz odgovora učenika šestog razreda II. OŠ Čakovec (1 = ne, nimalo; 5 = da, uvelike)

Samo jedan učenik (1,7%) odgovorio je da se eTwinning projekte uopće ne bi trebalo provoditi, dok je 35 učenika (59,3%) odgovorilo da bi eTwinning projekte trebalo provoditi čak svake školske godine u sklopu nastave. (Slika 5)

42 učenika (71,2%) odgovorilo je da bi u eTwinning projektima trebali sudjelovati svi učenici u sklopu nastave. Ovi odgovori ukazuju na to da značajan broj učenika eTwinning projekte dobro prihvaća te smatra važnim, korisnim i potrebnim. (Slika 6)

Rado bih sudjelovao u novim eTwinning projektima.

59 odgovora

Slika 4. Prikaz odgovora učenika šestog razreda II. OŠ Čakovec

eTwinning projekte trebalo bi se provoditi:

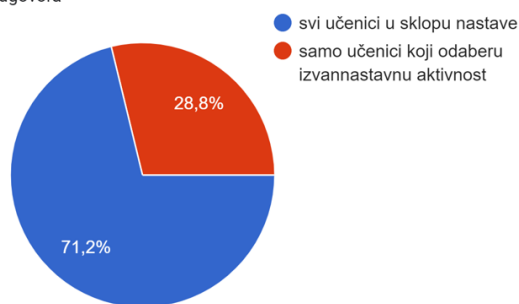
59 odgovora

Slika 5. Prikaz odgovora učenika šestog razreda II. OŠ Čakovec

U eTwinning projektima trebali bi sudjelovati:

59 odgovora

Slika 6. Prikaz odgovora učenika šestog razreda II. OŠ Čakovec

III. ZAKLJUČAK

Iz dobivenih odgovora učenika i analizom rezultata ovog istraživanja može se zaključiti da učenici šestog razreda II. osnovne škole Čakovec imaju pozitivne stavove o provođenju međunarodnih eTwinning projekata u osnovnoj školi, te su pozivi školama na uključivanje u eTwinning zajednicu i rad na virtualnim projektima dobili potvrdu i od samih učenika.

Za najveći broj učenika eTwinning projekti su zanimljivi i učenici smatraju da im ovakvi projekti omogućuju proširivanje znanja iz više područja. Velika većina učenika rado bi sudjelovala u budućim eTwinning projektima, što su osim odgovaranjem na postavljeno pitanje dodatno potvrdili u napisanim komentarima. Čak

više od 70% učenika smatra da bi u eTwinning projektima trebali sudjelovati svi učenici u sklopu nastave, dok samo jedan učenik smatra da se eTwinning projekte uopće ne bi trebalo provoditi. Za 20 učenika (33,9%) eTwinning projekti znače zabavu i kreativnost, dok je 12 učenika (20,3%) u eTwinning projektima prepoznalo sve ponuđene mogućnosti kao što su komunikacija, suradnja, zabava, kreativnost, stjecanje dodatnog znanja i interakcija s učenicima iz drugih država.

Sve ovo potvrđuje da je uključivanje učenika u međunarodne eTwinning projekte dobar izbor te opravdava planiranje i provođenje budućih eTwinning projekata, naročito onih integriranih u nastavu određenog predmeta.

REFERENCE

- [1] European School Education Platform, eTwinning <https://school-education.ec.europa.eu/hr/etwinning> (19.2.2023.)
- [2] I. Naranda, eTwinning projekt Teachers4Europe: Democratic Values in the Era of Artificial Intelligence. http://os-druga-ck.skole.hr/etwinning?news_hk=5630&news_id=1930&mshow=1149#mod_news (19.2.2023.)
- [3] I. Naranda, eTwinning projekt Let's Explore the World of Technology. http://os-druga-ck.skole.hr/etwinning?news_hk=5630&news_id=2039&mshow=1149#mod_news (19.2.2023.)
- [4] G. Lascaris, S. Skiada, Teaching Democratic Values in the Era of Artificial Intelligence, Visibility of eTwinning Projects Group Newsletter 11, 2021, pp. 134–139 <https://online.pubhtml5.com/xzfd/isvk/#p=134>